

Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją w Szkole Podstawowej nr 3 w Piasecznie.

UCZEŃ, JAKO SPRAWCA CZYNU KARALNEGO.

§ 1

Używanie przez ucznia alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia.

1. Działania interwencyjne w przypadku uzyskania informacji, że **uczeń, który, nie ukończył 18 lat**, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.

- a. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga /psychologa szkolnego i Dyrektora szkoły.
 - b. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
 - c. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
 - d. Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
2. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia **uczeń, który ukończył 18 lat**, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie

przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez wewnętrzny regulamin szkoły.

3. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez **ucznia, który ukończył 17 lat**, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

§ 2

1. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły, na wycieczce znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:
 - a. powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy,
 - b. odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie,
 - c. jeżeli stan ucznia może stwarzać zagrożenie dla jego zdrowia lub życia, wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej,
 - d. informuje o zdarzeniu najbliższą jednostkę policji,
 - e. zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły . W przypadku wycieczki, postępuje zgodnie z Regulaminem Wycieczek Szkolnych. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.
 - f. sporządza notatkę z przebiegu zdarzenia, podjętych działań.
2. (uchylony)
3. (uchylony)
4. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły, na wycieczce przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 431 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

§ 3

Nauczyciel znajduje na terenie szkoły, na wycieczce substancję przypominającą wyglądem narkotyk.

1. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły, **na wycieczce** substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:
 - a. nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
 - b. powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, wzywa policję,
 - c. sporządza notatkę z przebiegu zdarzenia, podjętych działań.

Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

§ 4

Uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.

1. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:
 - a. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją.
 - b. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
 - c. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
 - d. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczek, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
 - e. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył

substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

2. Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karalne jest:
 - posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych,
 - wprowadzanie do obrotu środków odurzających,
 - udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia,
 - wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.
3. Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest **uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat**.
4. Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni **uczeń, po ukończeniu 17 lat**. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.
5. Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

§ 5

Popelnienie czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat.

1. W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 UPN i art. 304 KPK).
2. Postępowanie wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:
 - a. niezwłoczne powiadomienie Dyrektora szkoły,
 - b. ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
 - c. przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
 - d. powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy,
 - e. niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
 - zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na

terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

Czyn karalny:

a.) czyny karalne będące wykroczeniami:

- art. 74 KW, niszczenie, uszkodzanie, usuwanie lub czynienie nieczytelnymi znaków lub napisów ostrzegających o grożącym niebezpieczeństwie dla życia lub zdrowia człowieka albo ogrodzenia lub innego urządzenia zapobiegającego takiemu niebezpieczeństwu,
- art. 76 KW rzucanie kamieniami lub innymi przedmiotami w pojazd mechaniczny będący w ruchu,
- art. 85 KW samowolne ustawianie, niszczenie, uszkodzanie, usuwanie, włączanie lub wyłączanie znaku, sygnału, urządzenia ostrzegawczego lub zabezpieczającego albo zmienianie ich położenia, zasłanianie dotyczy ruchu drogowego.
- art. 119 KW kradzież lub przywłaszczenie cudzej rzeczy ruchomej, jeżeli jej wartość nie przekracza 250 złotych,
- art. 122 KW nabycie mienia wiedząc o tym, że pochodzi ono z kradzieży lub z przywłaszczenia, lub pomoc do jego zbycia albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przyjęcie tego mienia lub pomoc w ukryciu, jeżeli wartość mienia nie przekracza 250 złotych (paserstwo),
- art. 124 KW umyślne zniszczenie, uszkodzenie lub uczynienie cudzej rzeczy niezdatną do użytku, jeżeli szkoda nie przekracza 250 złotych,
- art. 143 KW złośliwe utrudnianie lub uniemożliwianie korzystania z urządzeń przeznaczonych do użytku publicznego, a w szczególności uszkodzanie lub usuwanie przyrządów alarmowych, instalacji oświetleniowej, zegarów, automatów, telefonów, oznaczeń nazwy miejscowości, ulicy, placu lub nieruchomości, urządzeń służących do utrzymania czystości lub ławek.

b) czyny karalne będące przestępstwami z kodeksu karnego:

- art. 137 KK publiczne znieważanie, niszczenie, uszkodzanie lub usuwanie godła,
- art. 156 KK spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci:
 - 1) pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia,
 - 2) innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej albo znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała
- art. 157 KK spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia, innego niż określony w art. 156 § 1, spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia trwające nie dłużej niż 7 dni, (przestępstwo tzw.

średniego i lekkiego uszkodzenia ciała, to zdarza się nieletnim dużo częściej niż 156 KK),

- art. 158 KK udział w bójce lub pobiciu, w którym naraża się człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienie skutku określonego w art. 156 § 1 lub w art. 157 § 1 -
- art. 177 KK naruszenie, chociażby nieumyślne, zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym i spowodowanie nieumyślnie wypadku, w którym inna osoba odniosła obrażenia ciała określone w art. 157 § 1
- art. 178a KK prowadzenie pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, przez osobę znajdującą się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego (coraz częściej w praktyce sądowej uczniowie siadają po wypiciu alkoholu na rower i w ten sposób popełniają ten czyn karalny raczej poza szkołą),
- art. 190 KK grożenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, (przestępstwo groźby karalnej, zdarza się czasami w szkole, często jest powiązane z tzw. wymuszeniami rozbójniczymi),
- art. 191 KK stosowanie przemocy wobec osoby lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia,
- art. 216 KK znieważenie innej osoby w jej obecności albo choćby pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do osoby tej dotarła, (rzadko się zdarza, by pokrzywdzeni zgłaszali, ale dzieci w szkole często się znieważają),
- art. 217 KK uderzenie człowieka lub naruszenie w inny sposób jego nietykalności cielesnej,
- art. 226 KK znieważenie funkcjonariusza publicznego albo osoby do pomocy mu przybranej podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, (wyjątkowo w szkole np. w czasie interwencji policji ale zdarzało się, że nieletni znieważał poza szkołą policjanta),
- art. 233 KK składanie zeznań mających służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy i zeznawanie nieprawdy lub zatajanie prawdy, (w szkole wyjątkowo podczas składania wyjaśnień przed policją, poza szkołą zdarza się nieletnim często),
- art. 270 KK podrobienie lub przerobienie dokumentu w celu użycia za autentyczny, lub użycie takiego dokumentu jako autentycznego, (np. wpisywanie ocen, podrabianie zwolnień lekarskich, podrobienie legitymacji szkolnej itp.), zabronione jest również używanie podrobionego lub przerobionego dokumentu art. 273 KK,

- art. 275 KK posługiwanie się dokumentem stwierdzającym tożsamość innej osoby albo jej prawa majątkowe lub kradzież, przywłaszczenie takiego dokumentu, a także zniszczenie, uszkodzenie takiego dokumentu art. 276 KK,
- art. 278 KK zabór w celu przywłaszczenia cudzej rzeczy ruchomej- kradzież często się zdarza na terenie szkoły,
- art. 279 KK kradzież z włamaniem, też często w szkole,
- art. 280 KK rozbój - kradzież z użyciem przemocy wobec osoby lub z groźbą natychmiastowego jej użycia albo doprowadzenie człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności w celu dokonania kradzieży,
- art. 288 KK niszczenie cudzej rzeczy, uszkodzanie lub czynienie jej niezdatną do użytku,
- art. 291 KK nabycie rzeczy uzyskanej za pomocą czynu zabronionego lub pomoc w jej zbyciu albo przyjęcie rzeczy lub jej ukrycie, (przestępstwo paserstwa umyślnego i nieumyślnego art. 292 KK), - art.312 KK puszczanie w obieg podrobionego albo przerobionego pieniądza, innego środka płatniczego, który sama osoba sprawcy otrzymała jako prawdziwy.

Kategorie przestępstw z Kodeksu karnego ścigane z urzędu:

1. Udział w bójce lub pobiciu.
2. Doprowadzenie małoletniego poniżej 15 lat do obcowania płciowego lub poddania się innej czynności seksualnej.
3. Znęcanie się.
4. Wywieranie wpływu na świadka w celu skłonienia do cofnięcia skarg lub wpłynięcia na złożone zeznania.
5. Podrabianie dokumentów.
6. Kradzież.
7. Kradzież z włamaniem.
8. Rozbój.
9. Przywłaszczenie.
10. Oszustwo.

UCZEŃ, JAKO OFIARA CZYNU KARALNEGO.

Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

- udzielenia pierwszej pomocy (przed medycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń,
- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- powiadomienie rodziców ucznia,

- niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 997 lub 112.

W przypadku podejrzenia stosowania **przemocy w rodzinie wobec dziecka** następuje wszczęcie procedury poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta A” przez wychowawcę lub pedagoga szkolnego/psychologa, który powziął informację na ten temat bądź zostało mu to zgłoszone. O wyżej wymienionym fakcie zostaje powiadomiony dyrektor szkoły. Podejmowanie interwencji nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą.

Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta A” pozostawia się w dokumentacji szkolnej. Dalsze kroki - zgodnie z rozporządzeniem w sprawie procedury "Niebieskie Karty" - podejmowane są przez uprawnione do tego podmioty.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZNALEZIENIA NA TERENIE SZKOŁY MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH, BRONI I INNYCH NIEBEZPIECZNYCH SUBSTANCJI.

1. Uniemożliwienie dostępu osób postronnych do tych środków.
2. Powiadomienie dyrekcji szkoły, która przeprowadza ewakuację i powiadamia odpowiednie służby.
3. W przypadku nieobecności dyrekcji szkoły, nauczyciel - organizator zajęć podejmuje procedury leżące w gestii dyrekcji.

METODY WSPÓŁPRACY SZKOŁY Z POLICJĄ.

W ramach długofalowej pracy profilaktyczno – wychowawczej szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.

Koordynatorami współpracy powinni być: pedagog/psycholog szkolny oraz specjalista ds. nieletnich i patologii właściwej jednostki policji.

Do współpracy ze szkołą zobowiązany jest także dzielnicowy, w rejonie którego znajduje się szkoła/placówka.

Pracownicy szkoły wyznaczeni do współpracy z policją, specjaliści ds. nieletnich i patologii oraz dzielnicowi powinni wspólnie ustalić wzajemnie zasady kontaktu, by móc na bieżąco wymieniać informacje i rozwiązywać problemy związane z bezpieczeństwem i dobrem uczniów.

W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:

- spotkania pedagogów szkolnych, nauczycieli, dyrektorów szkół z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym,
- spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz z młodszymi uczniami, na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń,
- informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży,
- udzielanie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły,
- wspólny - szkoły i policji - udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

UWAGA:

Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w „Procedurach (...)” albo, gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna.

Każda, dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi, lub uzgodniona z innym pracownikiem szkoły.

PODSTAWY PRAWNE STOSOWANYCH PROCEDUR:

1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /Dz. U. z 1982 r. Nr 35 poz.228 z p. zm. - tekst jednolity Dz. z 2002r. Nr 11 poz.109 z późn. zm./ oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą /.

2) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, poz.230 z p. zm./

3) Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198/.

4) Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji /Dz. U. Nr 30 poz. 179 z późn. zm./

- 5) Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
- 6) Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty /Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z późn. zm./
- 7) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem /Dz. U. Nr 26, poz.226/.